

Saanko luvan?

Tiedätkö mitä suostumus tarkoittaa seksissä? Ovatko seksuaalioikeudet sinulle tuttuja? "Saanko luvan?" on visa, jonka avulla voit testata tietosi ja oppia lisää suostumuksesta seksissä. Vastaa väittämiin ja katso montako kolmestatoista väittämästä saat oikein. Jokaisessa kysymyksessä on vastausvaihtoehdot kyllä/ei tai totta/tarua.

1. Suostumus tarvitaan jokaisessa seksitilanteessa.

Totta. Suostumus on keskeinen asia seksissä ja se tarvitaan jokaisessa seksitilanteessa. Jokaisella on oikeus päättää milloin, missä, miten ja kenen kanssa seksiä harrastaa.

2. Kumppanini halusi harrastaa illalla seksiä, joten voin olettaa, että hän haluaa sitä myös aamulla.

Tarua.

- Se mikä äsken oli ok, ei välttämättä enää ole.
- Joskus mieli muuttuu ja se on aivan ok.
- Jokaiseen seksuaaliseen tekoon tarvitaan erikseen jokaisen osapuolen suostumus.
- Esimerkiksi nukkuva tai tiedottomassa tilassa oleva henkilö ei voi antaa suostumustaan seksiin.
- Aina on lupa kieltäytyä.

3. Olen ihastunut ja haluan yllättää ihastuksen kohteen lähettämällä hänelle kuvan sukuelimistäni. Voinko toimia näin?

Ei.

- Intiimien kuvien lähettäminen toiselle on ok, jos siihen on kaikkien osapuolten suostumus.
- Esimerkiksi alastonkuvan lähettäminen toiselle ilman suostumusta, voi olla seksuaalista häirintää.
- Jokainen saa itse päättää, millaista seksuaalissävyytteistä materiaalia haluaa, jos haluaa nähdä.

4. Kaveri on lähettänyt itsestään sinulle alastonkuvan. Onko sen eteenpäin levittäminen rikos?

Kyllä.

- Jokainen on vastuussa tekemisistään.
- Vaikka alle 15-vuotias ei ole Suomen lainsäädännön mukaan rikosoikeudellisessa vastuussa, on nuori myös vastuussa omista tekemisistään.
- Vaikka kuva olisi alun perin lähetetty omasta tahdosta, ei sitä ole tarkoitettu jaettavaksi eteenpäin. Kuvien eteenpäin levittely saattaa aiheuttaa kuvan alkuperäiselle omistajalle pitkäaikaista kärsimystä.
- On hyvä muistaa, että kerran nettiin julkaistu kuva ei poistu sieltä koskaan kokonaan.

5. Jos joku loukkaa seksuaalioikeuksiasi esimerkiksi kommentoimalla halveksuvasti seksuaalista suuntautumistani, kannattaa asiattomuudet unohtaa ja jättää kyseinen ihminen huomiotta.

Tarua.

- Jokaisella on oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi.
- Jokaisella on oikeus näkyä.
- Toisen ihmisen seksuaalisen suuntautumisen asiaton ja ei toivottu kommentointi voi olla seksuaalista häirintää, eikä se ole ok.
- Kaikki saavat määritellä oman seksuaalisen suuntautumisensa ja sukupuoli-identiteettinsä itse, ilman pelkoa ja syrjintää.
- Kenenkään ei tarvitse jäädä yksin seksuaalisen kaltoinkohtelun tai häirinnän jälkeen.
- Jokaisen seksuaalisen itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen on todella tärkeää.
- Jokaisella on myös oikeus yksityisyyteen, eli kaikkien seksuaalista yksityisyyttä tulee kunnioittaa.
- Toisen kunnioittaminen tarkoittaa sitä, ettei puhu halveksuvasti tai arvostelevasti toisen seksuaalisuudesta tai seksualisoi kenenkään olemusta esimerkiksi ulkonäöllisten seikkojen perusteella.

6. Suostumuksen voi päätellä siitä, että toinen henkilö ei fyysisesti vastustele seksuaalista tekoa.

Tarua.

- Pelottava, yllättävä tai ei-toivottu tilanne saattaa lamauttaa.
- Tutkimusten mukaan raiskauksen uhri usein lamaantuu tai jähmettyy. Tällöin uhri ei pysty puolustautumaan.
- Kyseessä on ihmisen autonomisen hermoston reaktio, jonka tarkoituksena on suojata uhria uhkaavassa tilanteessa. Se ei siis ole tietoinen valinta.
- Kaikkien osapuolten tulee aktiivisesti antaa suostumuksensa seksuaaliseen kanssakäymiseen.
- Toisinaan voi olla vaikeaa kieltäytyä seksistä suoraan ja sanallisesti. Mielessä voi olla ajatuksia *"Mitä jos toinen loukkaantuu? Pahoitanko hänen mielensä?"*
- On kuitenkin tärkeää muistaa, ettei seksitekoja tarvitse tehdä vain miellyttääkseen toista.
- Suostumus seksiin on keskustelua. Se on kysymistä ja vastaamista, ajatusten sanallistamista.

7. Härski kielenkäyttö on harrastusporukassa hyväksyttävää, koska "pojat on poikia ja tytöt tyttöjä"-puhe kuuluu harrastuksen luonteeseen.

Tarua.

- Kukaan ei ole taustansa tai asemansa vuoksi oikeutettu väheksymään tai syrjimään muita tai tekemään olettamuksia ihmisistä heidän sukupuolensa perusteella.
- On stereotyyppistä ja haitallista ajatella, että tytöt ovat herkkiä ja pojat kovia.
- Vallitsevat kulttuuriset sukupuolinormit pohjautuvat usein kahtiajakoiseen käsitykseen sukupuolesta.
- Tällaisessa ajattelutavassa unohdetaan sukupuolten ja kehojen moninaisuus.
- Seksistinen tai muutoin asiaton kielenkäyttö ei ole koskaan ok.

8. Tapailen uutta tyyppiä ja hän pitää suuseksistä. Toisinaan tekisi mieli sanoa, että en itse tykkää siitä, mutta olen päättänyt olla hiljaa, jotta tunnelma ei lässähdä. Onko tämä ok?

Ei.

- Jokainen saa kieltäytyä seksiteosta.
- On tärkeää, että seksi tuntuu turvalliselta. Jokaisella on oikeus nautinnolliseen seksiin, eikä seksin kuulu tuntua ahdistavalta.
- Mieli saa muuttua. Se, että eilen teki mieli tietynlaista seksiä, ei automaattisesti tarkoita, että sama asia tuntuu hyvältä seuraavalla kerralla. Suostumus jokaiseen seksitapahtumaan tarvitaan erikseen.
- Kenenkään ei tarvitse tehdä tietynlaisia seksitekoja vain miellyttääkseen toista.

9. Seksuaaliväkivallan kokijoista valtaosa ilmoittaa asiasta poliisille heti tapahtuman jälkeen.

Tarua.

- Suurin osa seksuaaliväkivallan kokijoista ei ilmoita asiasta poliisille.
- Seksuaaliväkivallan kokemuksesta voi olla vaikea puhua.
- Usein raiskauksesta kerrotaan vasta viikkoja, kuukausia tai jopa vuosia myöhemmin.
- Viiveellä tehty ilmoitus saattaa liittyä siihen, että seksuaaliväkivaltaa kokenut saattaa olla traumatisoitunut. Rikosilmoituksen tekeminen saattaa tuntua raskaalta ja se vaatii rohkeutta ja sinnikkyyttä, sillä rikosoikeudelliset prosessit voivat olla pitkiä ja kuormittavia.
- Seksuaaliväkivaltaa kokenut henkilö tarvitsee tukea ja kuulluksi tuleamista.

10. Tutkimusten mukaan naiset kokevat miehiä enemmän seksuaalista häirintää netissä.

Totta.

- Muun muassa vuoden 2018 Kansallisen rikosuhritutkimuksen mukaan naiset joutuivat miehiä useammin seksuaalisen häirinnän kohteeksi verkossa.
- On tärkeää, että sukupuolten välisestä epätasa-arvosta ja väkivallan sukupuolittuneisuudesta puhutaan avoimesti.
- Seksuaalista häirintää ja seksuaaliväkivaltaa saattaa kuitenkin kohdata kuka tahansa sukupuolesta tai taustasta riippumatta.

11. Seksiin tarvitaan kirjallinen suostumus.

Tarua.

- Seksiin ei tarvita kirjallista suostumusta.
- Seksiin voidaan antaa suullinen, tietoinen suostumus.
- Suostumuksen voi aina perua missä tahansa tilanteessa, vaikka seksistä oltaisiin sovittu jo etukäteen.
- On tärkeää, että kaikilla osapuolilla on yhteinen ymmärrys seksuaalisista teoista, mikäli niitä tehdään.

12. Suostumus suuseksiin tarkoittaa automaattisesti, että on suostumus myös yhdyntään?

Tarua.

- Kaikkiin seksuaalisiin tekoihin tarvitaan erikseen suostumus.
- Esimerkiksi suuseksiin annettu suostumus ei tarkoita automaattisesti, että haluaa yhdyntään.
- Kysymällä ja keskustelemalla asioista, voidaan varmistua siitä, että jokaisen omat rajat tulevat selville.

13. Hengailu kumppanisi kanssa vaikuttaisi etenevän seksiin. Haluat selvittää toisen suostumuksen seksiin. Onko ok kysyä asiasta suoraan?

Kyllä.

- Toisinaan voi olla vaikea ilmaista omia tunteitaan seksiin liittyen. Kommunikointi on kuitenkin tärkeä osa seksiä.
- Keskustelun voi aloittaa kumppanin kanssa esimerkiksi tällä tavoin: *"Tekeekö sinun mieli seksiä?" "Minua haluttaa, mutta tänään ei tee mieli suuseksiä."*